

Fahri Dikkaya
Arkeolog

Arkeoloji: Toprağın Altındaki İktidarı Bulmak

Platon, “archaiologia” kelimesini ilk kullandığı Büyük Hippias metninde, bu kelimeyi Spartalıların yasaya itaatsizlik yapmalarının nedeni olarak gösterir. Ancak Aydınlanma çağı ile birlikte yeniden keşfedilen arkeoloji, iktidarın kendini meşrulaştırma masumiyeti içerisinde kullanılan bir fenomen haline dönüşür. 19ncu yüzyılın modern iktidar biçimlerini karakterize eden milliyetçi, sömürgeci ve Protestan ahlakın kapitalist mantıklarını destekleyen bir pratik haline gelir. Arkeoloji, milliyetçi söylemler için gerekli ataları bularak, sömürgeci anlayışların sömürdükleri alanların kadim anıtlarını beyazlaştırarak, kapitalist mantığın Protestan temellerini Ortadoğu’da bularak, iktidarın meşrulaşmasında önemli bir katkı sağlar. Burada sunulacak olan çalışma, arkeolojinin varolan kuramsal normlarının iktidarın içselleştirilmiş geleneklerini, beklentilerini, dışsal politik ve ekonomik kurumlarını nasıl desteklediğini göstermek ve bu bağlamda arkeolojik hayalin hegemonik söylemini eleştirmek olacaktır.